

Από τον Χρήστο Επαμ. Κυργιάκη

Ο μπάρμπα-Γιάννης δεν τα στρογγύλευε τα λόγια του. Άλλωστε δεν έλεγε και πολλά. Προτιμούσε να τραγουδάει. Αυτό έκανε πάντα. Τραγούδι και δουλειά. Δουλειά και τραγούδι. Και τώρα, στα ενενήντα τρία του που δεν δουλεύει πια, συνεχίζει να τραγουδάει.

Προτιμά τους αμανέδες που μιλούν για τη ζωή και για τα γλέντια κόντρα στα εμπόδια.

Καυχιέται πως δεν έχασε ούτε ένα μεροκάματο. Γλεντούσε και τραγουδούσε μέχρι το πρωί και μετά, κατευθείαν στην οικοδομή.

Καυχιέται πως δεν «έχασε» ούτε μία απεργία. Για το δίκιο του δεν έκανε πίσω. Σκυλί, όπως και στη δουλειά του.

Δούλευε για τρεις, αγωνιζόταν για δεκατρείς και στα γλέντια τραγουδούσε για όλο τον κόσμο.

«Η ζωή θέλει γλέντι και αγώνα», λέει πάντα.

«Μήπως και ο αγώνας δεν είναι ένα γλέντι; Όπως δεν ζεις χωρίς να διασκεδάζεις με την ψυχή σου έτσι δεν γίνεται και να ζήσεις, χωρίς να αγωνιζέσαι με την ψυχή σου. Ζωή χωρίς τραγούδι και χωρίς αγώνα για το δίκιο σου είναι το ίδιο πράγμα: άχρηστη ζωή, κακομοίρικη».

Γλέντα τη τώρα τη ζωή

Πριν φτάσει να γεράσεις

Γιατί δεν είναι ύφασμα

Να την ξαναγοράσεις

«Άκου να σου πω παλικάρι μου», μου είπε ένα βράδυ πίνοντας μια γουλιά ρακή αφού τέλειωσε τον παραπάνω αμανέ.

«Και στον πόλεμο και τσι εξορίες και τσι πορείες και τσι διαδηλώσεις πηγαίναμε τραγουδώντας. Ζουρλαίνονταν ο χάρος κι έφευγε. Όταν τραγουδάς για το δίκιο σου ο αγώνας γίνεται πιο εύκολος και σου φχαριστάει και την ψυχή. Γίνεσαι πιο δυνατός, ατρόμητος.

Σ' ακούει ο άλλος από την άλλη μεριά και τα χάνει. Σκέφτεται πως έχει να κάνει με λωλούς που δεν χαμπαριάζουν τίποτα.

Τώρα τα πράγματα άλλαξαν. Μαζεύονται εκατό-διακόσιοι νοματέοι, καμιά φορά και παραπάνω, κάθονται κι ακούνε μια ομιλία, κάνουν μια βόλτα και μετά σκολάνε. Γι' αυτό δεν μαζεύεται πολύς κόσμος τσι πορείες. Σου λέει, ετούτοι δεν έχουν σκοπό να τον γλεντήσουν τον αγώνα. Αγγαρεία κάνουν. Θα κάτσω στο σπίτι μου, θα απλώσω τσι αρίδες μου και θα ζήσω τη μιζέρια μου.

Θυμάμαι, σαν μαζευόμασταν στο νησί μπροστά στο λιμάνι για να ζητήσουμε κάτι, σείονταν ο τόπος από τα τραγούδια και τα σφυρίγματα των βαρκάρηδων.

Σκιάζονταν οι δημαρχέοι, οι νομαρχέοι και ο ενωμοτάρχης κρύβονταν. Και δως του τραγούδια και χοροί. Πανηγύρι σκέτο ήταν τότε οι αγώνες. Σκιάζονταν που λες οι «αρχές» και έκαμαν πίσω. Τούτοι εδώ είναι αποφασισμένοι, σκέφτονταν. Αγωνίζονται διασκεδάζοντας.

Βλέπω τώρα το μικρότερο τον εγγονό μου το Νικόλα. Τρακόσια ευρώ το μήνα για δέκα ώρες δουλειά σε ξενοδοχείο. Κι είναι και φχαριστημένος γιατί άλλοι στην ηλικία του κάθονται. Λέει και Δόξα τω Θεώ. Για μένα είναι καμένο χαρτί. Εικοσιπέντε χρόνων παλικάρι και λέει Δόξα τω Θεώ για τα τρακόσια;

Ζήσε μωρέ, του λέω! Αγωνίσου!

Θα χάσω τη δουλειά μου, μου απαντάει. Ποια δουλειά; Είναι δουλειά αυτή; Ο πατέρας του τον συντηρεί. Ως πότε; Δεν μπορεί να βγάλει την κοπελιά του να την εκεράσει μια ρακή. Κάτσε να βρέξω το λαρύγγι μου γιατί στέγνωσε».

Κατεβάζει μονορούφι τη ρακή και συνεχίζει.

«Κάποτε, ήρθε ένας πονηρός, εδώ ντόπιος του νησιού που κατοικούσε στην Αθήνα και μας έπιανε έναν-έναν και μας έλεγε πως τάχα οι ψαράδες του νησιού μας πουλούν ακριβά τα ψάρια και πως θα έπρεπε να σταματήσουμε να αγοράζουμε ψάρια από αυτούς. Υποσχόταν πως θα μας έφερνε εκείνος ψάρια πολύ πιο φθηνά.

Ήθελε να φέρει τους ψαράδες σε απόγνωση για να τα αγοράζει μετά όλα εκείνος για ψίχουλα. Τον καταλάβαμε και τον στείλαμε από κει που ήρθε.

Κολυμπώντας έφυγε. Ήθελε να μας χωρίσει, να μην είμαστε μονιασμένοι. Μετά θα έλεγε για τους γεωργούς, μετά για τους κτηνοτρόφους και πάει λέγοντας.

Τι να σου κάνω, δεν με βαστούν τα πόδια μου. Το λέει η καρδιά μου αλλά τα πόδια μου δεν με ακολουθούν.

Τσι προάλλες στο ΙΚΑ, τους πήρε και τους σήκωσε. Με είδε ο διευθυντής με τη μαγκούρα έξω από την πόρτα και τάχασε.

Τέσσερις ώρες με ταλαιπωρούσαν από τον έναν στον άλλον.

Τρελάθηκες γέρο; Μου λέει ένα κοπέλι.

Δεν είδες τίποτα ακόμα, του λέω. Σύρε με στο διευθυντή να δεις για πότε θα τρελαθεί κι εκείνος. Δεν άνοιγε την πόρτα. Ήταν «απασχολημένος» στο τηλέφωνο. Σαν άκουσε το σαματά, βγήκε και μ'εξυπηρέτησε. Τάβαλε με το κοπέλι πως τάχα του φέρνει όλους τους τρελαμένους στο γραφείο του. Αυτοί μας τρελαίνουν. Ε ρε και να ήμουν νιότερος!»

Η αφήγηση του μπάρμπα-Γιάννη έφτασε στο τέλος του. Η Ειρήνη, η σύντροφός του ήρθε και του υπενθύμισε πως η ώρα πέρασε και πρέπει να ξεκουραστεί. Χατίρι δεν της χαλούσε της Ρηνιώς.

«Να ξανάρθεις να τα πούμε», μου είπε φεύγοντας.

Τι να πούμε μπάρμπα-Γιάννη;

Τα είπες όλα...